

Innst. S. nr. 228

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

St.meld. nr. 25 (2003-2004)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om økonomiske rammebetingelser for filmproduksjon

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Bakgrunn

Når det gjelder bakgrunnen for meldingen viser Kultur- og kirkedepartementet til Budsjett-innst. S. nr. 2 (2003-2004).

Departementet viser til at meldingen er avgrenset til kun å gjelde sentrale deler av de økonomiske rammevilkår for produksjon av langfilm med hovedvekt på:

- Produksjonsstøtten, slik at man i størst mulig grad tiltrekker privat kapital.
- Avgrensning av billettstøtten.
- Tilbakeføring av tilskudd.

Når det gjelder skatte- og merverdiavgiftssystemet, kan departementet opplyse at Regjeringen arbeider med en gjennomgang av merverdiavgiftsregelverket på kulturområdet, herunder også regelverket for filmbransjen og kinoene. Regjeringen kommer derfor tilbake til spørsmålet.

Det vil i 2005 bli satt i gang en større evaluering av hele filmområdet, jf. St.meld. nr. 48 (2002-2003), Kulturpolitikk fram mot 2014, og St.prp. nr. 1 (2003-2004). Resultatene av evalueringen vil på egnet måte bli lagt frem for Stortinget.

1.2 Norsk filmpolitikk

1.2.1 Statlige tilskudd til filmproduksjon

For å få produsert norske filmer med en viss kvalitet og som reflekterer norsk tenke- og væremåte og som fremmer norsk språk, kultur og fortellertradisjon, er

det nødvendig med statlige tilskudd til norsk filmproduksjon. Tilskudd til filmproduksjon er derfor et sentralt kulturpolitisk virkemiddel.

I 2004 forvalter Norsk filmfond 226,5 mill. kroner til audiovisuell produksjon.

1.2.2 Omleggingen av norsk filmpolitikk

Etter en omfattende evaluering ble den statlige filmpolitikken lagt vesentlig om i 2001, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001). Stortinget støttet departementets forslag til omlegging, jf. Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000-2001).

Hovedmålsettingen med omleggingen var å få økt publikumsoppslutning om norske filmer i alle visningsformer. Omleggingen omfattet både tilskuddsordningene og forvaltningen av disse.

To nye tilskuddsordninger ble opprettet: Tilskudd etter markedsvurdering og direkte produsentstøtte. Eksisterende tilskuddsordninger ble også endret, herunder billettstøtten.

Samlet sett ble det forutsatt at omleggingen skulle føre til en mer effektiv bruk av statens ressurser. Sammen med et økt nivå i bevilgningene til filmformål ble det videre antatt at "økt aktivitet vil resultere i økt kvalitet og på sikt gi økt publikumsoppslutning" (St.prp. nr. 1 (2000-2001), s. 106). Det ble uttalt at de nye ordningene skal evalueres innen fem år etter iverksetting, noe som også var en forutsetning for ESAs godkjenning av ordningene.

1.2.3 EØS-avtalens statsstøtteregler og ESAs vurdering av norsk filmstøtte

Bestemmelsene om offentlig støtte i EØS-avtalen innebærer at all offentlig støtte til næringslivet, som vrir eller kan vri konkurransen, er forbudt i den grad handelen mellom EØS-landene påvirkes. Regelverket inneholder imidlertid flere generelle unntaksbestemmelser, samt muligheter til å gi dispensasjoner i enkelttilfeller.

1.3 Statlige tilskuddsordninger for langfilmproduksjon

1.3.1 Tilskudd til produksjon av film

Tilskudd til produksjon av film bevilges over kap. 334 post 50 i statsbudsjettet. I tillegg innbetaler TV2 fra og med 2003 25 mill. kroner til staten (kap. 3334 post 71), som i sin helhet bevilges til audiovisuelle produksjoner over kap. 334 post 51.

Bevilgningene over postene 50 og 51 dekker samtlige tilskuddsordninger på filmfeltet. De ordningene som vurderes i denne meldingen, er produksjonstilskudd (forhåndstilskudd) og billettstøtte (etterhåndstilskudd), til langfilm for kinodistribusjon.

Billettstøtten er en rettighetsbasert ordning, og nivået på tilskudd etter denne ordningen avhenger bl.a. av brutto billettinntekter (billettomsætningen på kino). Billettstøtten lar seg derfor ikke budsjettere på vanlig måte. Det faktum at tilskudd etter alle ordningene går over samme post i statsbudsjettet, betyr at dersom utbetalingene til billettstøtte øker, blir disponible midler til de øvrige tilskuddsordningene - bl.a. produksjonstilskuddet - lavere.

1.3.2 Produksjonstilskudd

Produksjonstilskudd til langfilm er en forhåndsstøtte som gis i forkant av et filmprosjekt. Tilskuddet fastsettes ut fra konsulentvurdering (min. 25 pst. egenfinansiering) eller markedsvurdering (min. 50 pst. egenfinansiering).

1.3.3 Billettstøtte

Billettstøtten er en etterhåndsstøtte som utbetales etter at filmen har hatt premiere på kino. Tilskuddet utbetales på grunnlag av brutto billettinntekter.

For hver solgte kinobillett mottar produsenten vanligvis et tilskudd på 55 pst. av billettprisen. Billettstøtte utbetales fra og med filmens ordinære premieredato i Norge og 12 måneder fremover i tid. Billettstøtten opphører når produsentens inntekter tilsvarende godkjent egenfinansiering pluss et påslag på 20 pst. til administrasjonskostnader.

1.3.4 Tilbakebetaling

Etter gjeldende regler skal produsentene betale tilbake statlige tilskudd, dvs. når en film får nettoinntekter. Filmens nettoinntekter tilsvarende inntekter som overstiger godkjent egenfinansiering pluss et påslag på 30 pst.

Det er kun produksjonstilskuddet, dvs. forhåndsstøtten, som skal betales tilbake.

1.3.5 Direkte produsentstøtte

Ordningen har som formål å sikre økt kontinuitet blant norske filmprodusenter.

Ordningen innebærer at det gis tilskudd i form av rene tilskudd eller rentefrie lån til utvikling av forretningsvirksomhet innenfor audiovisuell sektor eller utvikling av et sett av filmprosjekter.

1.4 Erfaringer med tilskuddsordningene

Etter omleggingen i 2001 kan norske filmer vise til bedre besøkstall på kino enn på lenge. 2003 ble et av de beste i norsk films historie. Dette skyldes både økt aktivitet med flere filmer, men også at flere filmer har hatt høyere besøkstall enn tidligere.

Departementet vil peke på at det er for tidlig med en fullstendig gjennomgang av tilskuddsordningene allerede ett år etter at endringene har fått full effekt. Departementet foreslår likevel noen justeringer i regelverket, jf. kap. 1.5 i meldingen.

Samlet egenfinansiering i norske filmer med premiere i 2003 var om lag 89 mill. kroner.

Andelen egenfinansiering i forhold til filmenes produksjonsbudsjett har økt i 2003. For alle filmer med premiere i 2003 utgjorde egenfinansieringen i gjennomsnitt 37 pst. av det samlede budsjettet, mens andelen var på 21 pst. for filmene med premiere i 2002. Foreløpige tall for filmer med forventet premiere i 2004 viser at andelen privat kapital ligger på ca. 37 pst.

Meldingen går i kap. 4 nærmere inn på bl.a. omfanget av egenfinansiering, billettstøtten, støtteintensiteten og produsentenes inntekter og avkastningsgrad med hensyn til film som hadde premiere i 2003.

1.5 Departementets vurdering

1.5.1 Innledning

Meldingens kap. 5 inneholder departementets vurdering og forslag til hvilke endringer som bør gjennomføres i forskrift om tilskudd til audiovisuelle produksjoner.

Departementet understreker at vurderingene av tidsmessige grunner kun gjelder de konkrete områder Stortinget har bedt om. Dette er:

- Produksjonsstøtten, slik at man i størst mulig grad tiltrekker privat kapital.
- Avgrensning av billettstøtten.
- Tilbakeføring av tilskudd.

Som nevnt innledningsvis vil Regjeringen foreta en gjennomgang av merverdiavgiftsregelverket på kulturområdet. Det vil i forbindelse med dette også bli foretatt en vurdering av regelverket for filmbransjen og kinoene. Dagens regelverk innebærer at det ikke skal svares utgående merverdiavgift av inntektene fra salg av spillefilm som skal vises offentlig, samt at produksjonsselskapene ikke har fradragsrett for inngående avgift for denne delen av virksomheten. Produksjonsselskapenes har i dag i tillegg avgiftspliktige inntekter fra video/DVD, m.m. For denne delen av virksomheten vil det foreligge rett til fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser knyttet til produksjonen av filmen. Dette kan være vanskelig fordi det på produksjonstidspunktet ofte er usikkert hvordan forholdet mellom de avgiftsfrie og avgiftspliktige inntektene vil være. Departementet ser at dette kompliserer produsentens planleggingsmuligheter. Regjeringen vil imidlertid foreta en samlet vurdering for hele kulturområdet, og kommer derfor tilbake til dette spørsmålet.

Departementet konstaterer at omleggingen av tilskuddsordningene i 2001 så langt har gitt gode resultater i samsvar med de overordnede mål som er satt. Departementet legger til grunn for vurderingen at de overordnede målene og prinsippene for filmpolitikken ligger fast.

Departementet legger til grunn at endringene som foreslås i meldingen ikke får betydning for kunstnerisk smal film med lav publikumsoppslutning.

Endringene i regelverket skal først og fremst bidra til å sikre en jevnere fordeling fra år til år mellom produksjonsstøtte og billettstøtte.

1.5.2 Privat kapital i norsk filmproduksjon

Sett i forhold til hvilken avkastning det har vært på investeringer i norske filmer med premiere i 2003, er det i utgangspunktet ingen entydig forklaring på hvorfor andelen av kapital fra de tradisjonelle investormiljøene er så lav som den er.

En kan for eksempel ikke se bort fra at norsk film ikke anses som et kommersielt interessant investeringsobjekt, dersom det kun er snakk om investering i en enkeltfilm. Dersom det imidlertid investeres i flere filmer, vil investorer kunne spre risikoen. På den måten kan investeringer i film bli mer attraktivt. Departementet vil imidlertid presisere at det er lite staten i denne sammenhengen kan gjøre for at private investorer faktisk investerer i norske filmproduksjoner. Det må være opp til filmbransjen selv å ta ansvaret for eventuelt å tiltrekke seg investorer.

Departementet legger vekt på at det fortsatt skal være mulig å produsere filmer med et begrenset publikumspotensial og lav forventet inntjening. For slike prosjekter vil det være vanskelig å tiltrekke seg en høy andel privat kapital.

Departementet vil peke på at man kan endre regelverket slik at kravet til egenfinansiering økes fra dagens minimumsnivå på 25 pst. til en høyere andel. Departementet vil imidlertid ikke foreslå dette før det er gjennomført en nærmere konsekvensutredning.

Det vil bli igangsatt en omfattende evaluering av bl.a. tilskuddsordningene for film tidlig i 2005. Muligheten for å øke kravet til andelen av privat kapital i norsk filmproduksjon vil bli et sentralt tema i evalueringen.

1.5.3 Billettstøtte og tilbakebetaling

1.5.3.1 BILLETTSTØTTE

Ved omleggingen av tilskuddsordningene i 2001 ble det lagt vekt på å sikre en mest mulig hensiktsmessig fordeling av tilskuddsmidlene. Bl.a. ble det gjennomført innstramninger i billettstøtten. Begrunnelsen for innstramningene var å hindre at enkeltfilmer tapper disponible midler til produksjon av nye filmer, slik at tilskuddsmidlene skulle komme flest mulig filmproduksjoner til gode. Når man ved omleggingen i 2001 ikke gikk lengre, var dette begrunnet i at bransjen sett under ett var liten og sårbar med mange små selskaper, og at endringer i de økonomiske rammevilkårene derfor burde gjøres gradvis. Departementet anser at dette var en fornuftig tilnærming.

Den øvre grensen for hvor mye en film kan motta i billettstøtte beregnes i dag utelukkende ut fra inntektene fra solgte kinobilletter. Det tas ikke hensyn til hvilke inntekter produsentene har fra sekundærmarkedene i form av salg og utleie av videogram/DVD, rettigheter til fjernsynsvisning, mv.

Dagens regelverk innebærer i realiteten at staten fullfinansierer enkelte filmer gjennom produksjonstilskudd og billettstøtten, mens inntektene fra både kinovisning og sekundærmarkedene kommer på toppen og går rett til produsenten. Flere av filmene kan rimeligvis forvente betydelige inntekter fra sekundærmarkedene. Dette betyr igjen at investeringer i slike filmer gir en svært høy avkastning på investert egenkapital. Denne muligheten for avkastning er således i realiteten finansiert gjennom bevilgninger over statsbudsjettet.

Dagens ordninger kan synes urimelig generøse når det gjelder å generere inntekter til private. Departementet mener derfor at avgrensning av billettstøtten, og grunnlaget for tilbakebetaling bør endres.

Departementet finner det rimelig at det også tas hensyn til inntektene fra sekundærmarkedene ved beregning av den øvre grensen for hvor mye billettstøtte en film kan få. Dette er ikke tilfelle med dagens regelverk.

Konkret foreslår departementet at taket for billettstøtten skal beregnes på grunnlag av en produsents samlede inntekter fra filmproduksjonen i inn- og utland. Dette betyr samtlige inntekter fra kinovisning, salg av TV-rettigheter, salg og utleie av videogram og DVD, inntekter fra rettigheter i ulike sammenhenger, mv.

Hovedtrekkene bør være at taket for billettstøtten beregnes slik som i dag, men at det tas hensyn til filmens totale inntekter, dvs. inntektene fra sekundærmarkedene, i tillegg til billettstøtte og filmleie. Ettersom sekundærinntektene først blir kjent på et senere tidspunkt enn det som er tilfellet med filmleien, bør ordningen legges opp slik at den ikke skaper likviditetsproblemer for produsentene.

Departementet legger for øvrig til grunn at formålet med billettstøtteordningen fortsatt skal være å stimulere til økt produksjon av filmer med stort publikumspotensial, privat kapital i norsk filmproduksjon og produksjon av barnefilm.

Nødvendige endringer i regelverket vil bli fastsatt etter drøftinger med bransjen og etter at endringer i regelverket har vært på bred høring.

1.5.3.2 TILBAKEBETALING

Dagens regelverk for tilskudd til filmproduksjon forutsetter at produksjonstilskuddet (forhåndstilskuddet) skal tilbakebetales fra det tidspunkt filmen har inntekter ut over godkjent egenfinansiering pluss et påslag på 30 pst. Kravet om tilbakebetaling opphører når produksjonstilskuddet er tilbakebetalt.

Begrunnelsen for å innføre en ordning med tilbakebetaling av produksjonstilskudd var å sikre at deler av overskuddet som genereres som følge av statlige tilskudd til filmproduksjon pløyes tilbake til ny filmproduksjon. Dagens regelverk innebærer at produsenten maksimalt skal betale 22,5 pst. av nettoinntektene (dvs.

inntekter utover egenfinansiering pluss 30 pst.) tilbake til Norsk filmfond. Som departementet har gjort rede for i meldingen, varierer prosentandelen av nettoinntektene som skal tilbakebetales fra film til film. Andelen er lavere jo høyere andel egenfinansiering filmen har. Ordningen med tilbakebetaling får dermed den utilsiktede konsekvens at med like mye i nettoinntekter vil filmer som har høy egenkapital prosentvis betale mindre tilbake enn filmer med lavere egenkapital. Dette betyr i praksis at de mest kommersielle filmene med høy egenfinansiering, høye nettoinntekter og høy støtteintensitet forholdsmessig betaler mindre tilbake til Norsk filmfond enn andre filmer. Departementet kan ikke se at dette er rimelig.

Departementet foreslår derfor at tilbakebetaling av tilskudd skal skje etter en fast prosentsats som skal gjelde for alle filmer. Dette vil bety at alle filmer som genererer nettoinntekter skal betale den samme prosentsatsen av inntektene tilbake til Norsk filmfond.

Departementet ser at det kan være grunner som taler for å benytte progressive prosentsatser; dvs. satser som blir høyere jo høyere produsentens nettoinntekter er. Departementet vil vurdere dette i forbindelse med den forestående evalueringen av regelverket om tilskudd til audiovisuelle produksjoner.

Departementet foreslår videre at tilbakebetalingsordningene utvides til å omfatte billettstøtten. Dermed vil tilbakebetaling av tilskudd gjelde uavhengig av opprinnelig tilskuddsform. Forslaget innebærer at enhver film som generer nettoinntekter skal tilbakebetale en fast prosentsats inntil samlet tilskudd er tilbakebetalt.

Nødvendige endringer i regelverket vil bli fastsatt etter drøftinger med bransjen og etter at endringer i regelverket har vært på bred høring.

1.6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene i meldingen vil medføre at filmprodusenter som i dag har store nettoinntekter som følge av statlige tilskudd, vil få nettoinntektene redusert. Dernest innebærer forslagene en omfordeling av eksisterende midler til filmproduksjon, slik at større deler av overskuddene føres tilbake til ny filmproduksjon i forhold til dagens ordning.

2. KOMITEENS MERKNADER

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Torny Pedersen og Ola Røtvei, fra Høyre, Afshan Rafiq, lederen Sonja Irene Sjøli og Olemic Thommessen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Bergo og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Ola T. Lånke, og fra Senterpartiet, Ola T. Heggem, viser til at bakgrunnen for stortingsmeldingen er Stortingets vedtak 11. desember 2003 i forbindelse med budsjettbehandlingen:

"Stortinget ber Regjeringen innen 1. mars 2004 legge fram for Stortinget egen sak som vurderer de økonomiske rammebetingelser for norsk filmpolitikk."

Bakgrunnen for vedtaket fremgår av budsjettinnstillingen (Budsjett-innst. S. nr. 2 (2003-2004):

"Komiteen mener at utviklingen i norsk filmproduksjon er svært gledelig. Vi er i 2003 vitne til et rekordår, både når det gjelder nye norske filmpremierer og når det gjelder publikumstilstrømming. Komiteen mener at filmåret 2003 viser at det er mulig å nå ambisiøse målsettinger, med 20 nye norske filmer, og rundt 20 pst. andel av publikum på norske filmer. Dette er det nivået vi bør legge til rette for å holde oss på. Det viser også at det finnes talenter og kompetanse i norsk filmmiljø til en så stor filmproduksjon. Det er ressurstilgangen som avgjør om vi kan holde oss på dette nivået. Komiteen mener også at den store suksessen viser at omleggingen av norsk filmpolitikk har vært vellykket. De nye støtteordningene har bidratt til å finansiere både de smale filmene og filmer med bredere profil. De har også bidratt til økte privatinvesteringer i filmene, og økt kostnadseffektivitet. Slik kan vi konkludere med at målene med de nye støtteordningene langt på vei er oppnådd.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, vil vise til problemene som momssystemet innebærer for filmbransjen. Da momsreformen ble innført, ble det av kulturpolitiske hensyn bestemt at kinoer ikke skulle ha moms. Dette fordi man ikke ønsket å bidra til en prisøkning på noe man anser som et viktig kulturområde. Nå viser det seg at momsfritaket kanskje likevel ikke hjelper kinoenes økonomi, i og med at momsfritaket også innebærer at kinoene ikke får fradrag for inngående moms. Samtidig innebærer momssystemet mye ekstra byråkrati og problemer for produsentene, i og med at DVD og video har moms, mens kinoene ikke har det. Det betyr at produsentene får fradrag for inngående moms for en del av utgiftene, og et ekstra byråkrati.

Flertallet viser til at NRK nå har fått en momssats på 6 pst., noe som gir staten noe inntekter, samtidig som NRK får mulighet til å trekke fra momsutgifter og gjør det lettere å kjøpe eksterne tjenester. Flertallet mener det er nødvendig å vurdere en lav momssats også for kino, slik at man rydder opp i økonomien både for kinoer og for filmprodusentene. Flertallet mener dette bør vurderes i forbindelse med arbeidet med kulturmeldingen som skal være ferdig innen april."

På basis av ovennevnte fremmet flertallet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innen 1. mars 2004 legge fram for Stortinget egen sak som vurderer de økonomiske rammebetingelser for norsk filmpolitikk."

Det følger videre av samme innstilling:

"Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, mente at mye kan tale for at man bør foreta en samlet vurdering av norsk filmpolitikk og det statlige støtteregimet basert på følgende prinsipper:

1. Produksjonsstøtten bør legges opp slik at den utløser størst mulig privat risikokapital, og på et tidligst mulig tidspunkt i produksjonsprosessen.
2. Billettstøtteordningen bør videreføres, men ordningene for avgrensninger oppad og tilbakeføring til fondet gjennomgås.

3. Man bør gjennomgå skatte- og momsregimet med tanke på en best mulig likebehandling sett i forhold til tilsvarende produksjonsmiljøer for andre typer media."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, mener stortingsmeldingen i liten grad svarer på den bestilling som Stortinget ga. Allerede i debatten der vedtaket kom ga kulturministeren uttrykk for at hun i liten grad ønsket å fremlegge en stortingsmelding på så kort tid.

Flertallet viser til at komiteen har gjennomført en omfattende høring hvor en samlet bransje (Norsk Filmforbund, Dramatikerforbundet, Norske Filmregissører, Norsk Skuespillerforbund, Norske Film og TV Produ-senters forening) deltok. Bransjen var klar og samstemt i sine anbefalinger til komiteen. Bransjen ønsket:

- Forutsigbarhet - slik at nivået på produksjonen øker, slik at bransjen kan tiltrekke mer privat kapital og forsiktede justeringer - bransjen er positiv til økt tilbakebetaling.
- Innføring av 6 pst. merverdiavgift (mva) - alternativt en endring som innebærer at alt unntatt kino er mva-belagt. (Merk: i dag er det slik at alt unntatt video/DVD er holdt utenfor.)
- Etablering av incentivordninger for å tiltrekke seg utenlandske produksjoner og langsiktige investorer.

Flertallet viser videre til at det også er avholdt seminar i Stortinget med tittelen "Filmindustri som vekstnæring i Norge?" hvor komiteens medlemmer var invitert og flere også deltok. Blant foredragsholderne var Thierry Baujard, fransk ekspert på finansiering av film. Hans konklusjon var klar på at de land som har incentivordninger trekker til seg utenlandske produksjoner og investeringer.

Komiteen vil peke på at det er viktig for talent- og kompetanseutvikling at den institusjonelle utdanningen virker sammen med miljøer som hjelper fram og gir råd til talenter allerede fra ung alder. Komiteen mener dette kan være med på å sikre et bredt tilfang av filmuttrykk i fremtiden. Komiteen har merket seg at Mediafabrikken i Akershus representerer en kompetanse som vil være en viktig aktør i dette samspillet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til vedtak i forbindelse med debatten om statsbudsjettet for 2004, der Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet, påla Regjeringen å legge frem en egen melding om de økonomiske rammebetingelsene for filmproduksjon i Norge. Frist for fremleggelse ble satt til 1. mars 2004. Disse medlemmer viser også til at kulturstatsråden under debatten gjorde det klart at det ikke ville være mulig å legge frem en fyldestgjørende melding på så kort tid. Disse medlemmer mener man i ettertid kan konstatere at kulturstatsråden hadde rett i sine vurderinger, og at den fremlagte meldingen ikke legger til-

strekkelig grunnlag for en grundig behandling av disse spørsmålene.

Disse medlemmer vil også peke på at det arbeides med en egen melding om kultur og næring der filmindustrien bør inngå som en viktig del. Disse medlemmer viser for øvrig til at man i forbindelse med omleggingen av støtteordningene for film i 2001 la til grunn at ordningene skulle evalueres etter fem år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til den suksess norsk film har hatt de senere årene, både når det gjelder antall produksjoner og publikums oppslutning. Utfordringen er å opprettholde og videreutvikle norsk filmproduksjon. Disse medlemmer mener at målet skal være at det produseres minst 20 langfilmer hvert år og at 25 pst. av kino-besøket skal være på norske filmer.

Disse medlemmer vil understreke at virkemiddelapparatet må også utformes og tilpasses til at disse målene nås. Disse medlemmer mener at produksjonsstøtten må økes i årene som kommer, og at det må legges bedre til rette for egenfinansiering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til at Fremskrittspartiets mål er en gradvis avvikling av støtteordningen til produksjon av spillefilmer og kortfilmer. For å oppnå dette langsiktige mål mener disse medlemmer man må søke å kommersialisere bransjen og få flere private investorer. Disse medlemmer håper det i fremtiden skal være mulig tjene penger på film. Kommersialisering er derfor bra.

2.2 Produksjonsstøtten

Komiteen viser til at Produksjonstilskudd til langfilm er en forhåndsstøtte som gis i forkant av et filmprosjekt. Tilskuddet gis til uavhengige produksjonsselskap. I henhold til filmforskriften kan det gis produksjonstilskudd enten etter konsulentvurdering eller etter markedsvurdering. Produksjonstilskudd gitt etter konsulentvurdering er støtte som gis til "smale" filmer (kunstnerisk særegne filmer som ikke antas å ha stor publikumsappell). Produksjonstilskudd gitt etter markedsvurdering er et grep som kom inn i filmpolitikken i 2001 for å få frem flere publikumssuksesser (dvs. filmer med flere enn 100 000 publikummere). Komiteen merker seg at en foreløpig vurdering etter kun et par år viser at dette virkemiddelet har vært en stor suksess.

Komiteen merker seg videre at etter gjeldende regler skal produsentene betale tilbake statlige tilskudd. Etter filmforskriften skal produsenten begynne tilbakebetalingen når en film får nettoinntekter over et visst nivå. Det er kun produksjonstilskuddet, dvs. forhåndsstøtten, som skal betales tilbake. Kravet om tilbakebetaling opphører etter at produksjonstilskuddet filmen har mottatt er tilbakebetalt (og senest fem år etter at filmen har hatt premiere).

Komiteen konstatere at bransjen mener at tilskuddsordningene har gitt som resultat et bedre

besøkstall for norsk film enn på mange år, økt aktivitet i bransjen, et styrket omdømme og et høyere antall barnfilmer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, har merket seg at bransjen er i konstruktiv dialog med Norsk filmfond om endringer i ordningen for tilbakebetaling av støtte. Partene vil forhåpentligvis finne frem til gode ordninger.

Flertallet viser til at produksjonsstøtte i henhold til vedtak i statsbudsjettet 2001, skal evalueres etter fem år. Flertallet støtter at ordningene skal fortsette ut denne perioden før de endres nevneverdig. Dette fordi ordningene, i all hovedsak, har vist seg å gi de effekter som er forutsatt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil bemerke at det er departementets ansvar å fastsette forskrifter for tilskuddsordninger og at dette ikke er en forhandlingsgjenstand.

Disse medlemmer vil på samme måte bemerke at det er opp til departementet også å foreta justeringer av forskriftene for tilskuddsordningen når man finner det påkrevet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at hvis det skal være aktuelt å endre dagens ordninger før perioden er omme, så bør dette skje ved å flytte midler fra konsulentvurdert til markedsvurdert støtte.

2.3 Billettstøtteordningen

Komiteen merker seg at billettstøtten er en etterhåndsstøtte som utbetales etter at filmen har hatt premiere på kino. Tilskuddet utbetales på grunnlag av brutto billettinntekter. Ordningen skal bidra til å stimulere til økt produksjon av filmer med et stort publikumspotensial. Ordningen skal også stimulere til privat kapital i norsk filmproduksjon. Enhver norsk film som vises på kino, uavhengig av om produksjonen har fått tilskudd fra staten eller ikke, kan søke om billettstøtte. Produzentene må før opptaksstart ha søkt og fått godkjent av Norsk filmfond egenfinansieringen som skal legges til grunn for beregning av billettstøtten. Hvor mye en film maksimalt kan få utbetalt i billettstøtte avhenger av størrelsen på filmens godkjente egenfinansiering.

Komiteen støtter forslaget om at inntekter fra sekundærmarkedet inkluderes når taket for billettstøtte beregnes.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, ser at det er lett å trekke frem eksempler på enkeltfilmer med stort publikumsantall, som har fått utbetalt relativt mye fra billettstøtteordningen. Dette trekker Regjeringen frem som et argument for å innskrenke ordningen. Flertallet deler ikke dette syn. Med den betydelige suksess de markedsvurderte filmene har hatt siste år vil dette utløse større billettstøtte. Dermed er det en god

mulighet for at antallet nye filmer som kan få markedsvurdert støtte vil synke. Man vil få en berg- og dalbaneeffekt. Bransjen har derfor argumentert for at det i Revidert nasjonalbudsjett bør settes av ekstra midler for å motvirke denne effekten. Flertallet vil i denne sammenheng vise til de ulike partiers merknader og forslag i behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett.

Billettstøtteordningene skal, i henhold til vedtak i statsbudsjettet 2001, evalueres etter fem år. Flertallet støtter at ordningene skal fortsette ut denne perioden før de endres nevneverdig. Dette fordi ordningene, i all hovedsak, har vist seg å gi de effekter som er forutsatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at gode publikumstall på norske filmer, har gjort at billettstøtten har økt. Dette har igjen påvirket produksjonsstøtten som tas fra samme post på statsbudsjettet. Disse medlemmer mener derfor at billettstøtten bør omgjøres til overslagsbevilgning, slik at årlige svingninger ikke påvirker produksjonsstøtten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på den uheldige koblingen mellom filmproduksjonsstøtten og billettstøtten ved at billettstøtten kan redusere nivået av filmproduksjonsstøtten. Når det produseres gode, publikumsvennlige filmer som kan utløse en betydelig billettstøtte, fører det til at det blir mindre til filmproduksjon. Disse medlemmer mener at billettstøtten nettopp er ment å bidra til at det lages gode, norske filmer med publikumsappell.

Disse medlemmer peker på at norsk kultur og det norske språket er utsatt for en massiv påvirkning fra engelskspråklige kommersielle kulturprodukter, ikke minst gjennom film og tv. Det er viktig at vi har en kontinuerlig norsk film- og tv-produksjon, både for å opprettholde et vitalt norsk filmproduksjonsmiljø, men også for å skape norskspråklige kulturprodukter, både kommersielle og ikke-kommersielle.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at koblingen mellom billettstøtten og filmproduksjonsstøtten har en utilsikket og uønsket virkning, og disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen opprette to separate budsjettposter for billettstøtte og filmproduksjon på statsbudsjettet, og gjøre billettstøtten til en overslagsbevilgning."

2.4 Innføring av merverdiavgift

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, merker seg at spørsmålet om merverdiavgiftsatser for filmbransjen i praksis ikke er besvart i meldingen. Fra meldingen siteres:

"Det anses som uheldig kun å vurdere merverdiavgiftsreglene for film og kinobransjen isolert. Dette bør

inngå i den bredere vurdering av merverdiavgiftsregelverket på kulturområdet som foregår."

Det heter videre at:

"Når det gjelder skatteregler for filmbransjen og kinoene, finnes det ikke særskilte skatteregler verken for denne bransjen eller for tilsvarende produksjonsmiljøer for andre typer medier som kan gi grunnlag for ulik behandling av de ulike bransjene."

Flertallet har merket seg at en samlet bransje ikke deler dette syn. Det er en rekke grunner til at mva-problematikk innenfor film kan og bør behandles separat fra andre kulturområder. Film er et av de få kulturområder som i stor grad er preget av kommersiell virksomhet. Det er også en av hovedårsakene til at fritak fra merverdiavgift byr på store problemer for budsjettering, finansiering og forutsigbarhet i bransjen.

Flertallet merker seg at bransjen mener at det viktigste grep Stortinget kan gjøre for norsk filmproduksjon er å innlemme bransjen i merverdiavgiftssystemet med en lav sats. Flertallet legger til grunn at det ikke skal legges opp til en sats som innebærer ytterligere subsidier, men en sats som har en nøytral eller minimal provenyeffekt på statsbudsjettet. Årsaken til at en slik sats likevel vil virke positivt for bransjen er at de regnskapsmessige forhold blir langt enklere og mer forutsigbare.

Flertallet har merket seg at det har vært fremmet forslag om at satsen kan være 6 pst., hvilket tilsvarer den sats NRK har fått.

Flertallet alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til de problemene dagens momssystem innebærer for filmbransjen og ønsker av den grunn ikke å vente med å gjøre endringer. Da momsreformen ble innført, ble det av kulturpolitiske hensyn bestemt at kinoer ikke skulle ha moms. Nå har det vist seg at momsfritaket likevel ikke nødvendigvis hjelper kinoenes økonomi, i og med at momsfritaket også innebærer at kinoene ikke får fradrag for inngående moms. Samtidig innebærer momssystemet mye ekstra byråkrati og problemer for produsentene som må skille mellom inntekter fra kino, der det ikke er moms, og sekundærmarkedet, der det er momsplikt. Flertallet viser videre til at en samlet filmbransje har stilt seg bak ønsket om å få innført 6 pst. merverdiavgift i film- og kinobransjen. Bransjen mener dette er et av de viktigste enkelttiltakene dersom man ønsker å bedre de økonomiske rammebetingelsene for å bygge videre på den positive utviklingen vi har sett i norsk film de siste årene. Film og Kino, de kommunale kinoenes interesseorganisasjon, har også stilt seg bak dette ønsket - selv om fordelene ved innføringen av en lav momssats ikke er like åpenbare for kinoene som de er for andre deler av bransjen. De kommunale kinoene som har fradragsrett for momsutgifter i dag, vil f.eks. isolert sett ikke tjene noe på de endrede momsreglene. For kinobransjen er det derimot fordelaktig at det vil bli mer likhet og oversiktighet i det som i dag er et ganske uryddig kinolandskap. Kinoer som står overfor store investeringer, f.eks. knyttet til digitalisering, vil dessuten kunne spare store beløp.

Flertallet er ikke enig i å vente med endringer i merverdiavgiftssystemet for filmbransjen. Det er i dag ikke moms på kinobilletter. Ordningen innebærer mye ekstraarbeid for produsentene siden de må skille mellom inntekter fra kino og sekundærmarkedet hvor det er momsplikt. Dette gjør at de får fradrag for moms bare for en del av utgiftene. Flertallet viser til at NRK til sammenlikning har 6 pst. moms som gir betydelige fradrag for inngående avgift.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram sak om innføring av 6 pst. merverdiavgift for kino- og filmbransjen og nødvendige lovendringer med innføring fra 1. januar 2005."

"Stortinget ber Regjeringen evaluere ordningen med 6 pst. merverdiavgift for kino- og filmbransjen etter maksimum 3 år, og komme tilbake til Stortinget i egnet form."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til opplysninger i meldingen om at Regjeringen arbeider med en gjennomgang av merverdiavgiftsregelverket på kulturområdet, og at det i den forbindelse også blir foretatt en vurdering av regelverket for film- og kinobransjen.

Disse medlemmer er positive til at det foretas en omfattende gjennomgang av momsreglene for hele kulturfeltet, men er imidlertid kommet til at det ikke er noe til hinder for at det foretas en separat vurdering av regelverket for film og kino med tanke på en raskere innføring av lav momssats (6 pst.).

Disse medlemmer støtter intensjonene om å innføre lav moms (6 pst.) for film og kino, men vil avvente en nærmere konsekvensutredning av en slik innføring. Disse medlemmer legger til grunn at Regjeringen kommer tilbake til dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det innføres 6 pst. merverdiavgift for hele filmbransjen fra 1. november 2004."

"Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendig lovendringsforslag og tiltak slik at merverdiavgift kan innføres fra 1. november 2004."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, har merket seg at film- og tv-produsentene og distributørene vil tjene henholdsvis om lag 20 mill. kroner hver på innføring av en merverdisats på 6 pst. Ifølge utredningen som PriceWaterhouseCoopers har gjort på vegne av bransjen, er denne momsordningen ikke like gunstig for

kommunale kinoer som har fradragsrett i dag. Flertallet er bekymret for at dette kan få negative konsekvenser for deler av kino-Norge, og ber Regjeringen følge situasjonen nøye.

2.5 Incentivordninger

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, merker seg at stortingsmeldingen i liten grad drøfter incentivordninger for å trekke produksjon av utenlandsk film til Norge. I likhet med endringer i mva-reglene henvises debatten om incentivordninger til en senere gjennomgang av alle kulturbaserte næringer.

Flertallet viser til at det utelates i meldingen at det i de fleste land det er naturlig å sammenligne seg med eksisterer klare incentivordninger. Eksempler er: Australia, Canada, Belgia, Frankrike, Irland, Island, Luxembourg, Nederland, Storbritannia og Tyskland.

Flertallet legger til grunn at hvis man ønsker egne incentivordninger for filmproduksjon, må slike regler utformes i henhold til EØS-regler for statsstøtte. Bestemmelsene om offentlig støtte i EØS-avtalen innebærer at all offentlig støtte til næringslivet, som vrir eller kan vri konkurransen, er forbudt i den grad handelen mellom EØS-landene påvirkes. Regelverket inneholder imidlertid flere generelle unntaksbestemmelser, samt muligheter til å gi dispensasjoner i enkelttilfeller.

Av retningslinjene følger det en rekke kriterier som må være oppfylt for at tilskudd til filmproduksjon skal være i overensstemmelse med det indre marked:

- Støtten må ha en kulturell begrunnelse.
- Det er ikke tillatt å sette vilkår som begrenser filmprodusentens rett til fritt å bruke minst 20 pst. av produksjonsbudsjettet i andre EØS-land.
- Nasjonale offentlige tilskudd kan ikke overstige 50 pst. av en films produksjonsbudsjett, med unntak for "vanskelige filmer" og filmer med lavt budsjett.
- Støttens proporsjonalitet må kunne godtgjøres.

Flertallet viser til at ESA (EFTA Surveillance Authority) legger til grunn at norske filmer må anses å falle inn under kategorien "vanskelige filmer" og kan dermed gis høyere støtteintensitet.

Flertallet merker seg at i rapporten "Film som vekstnæring", skrevet av PriceWaterhouseCoopers (PWC) på oppdrag for den Norske filmkommisjon, tas det til orde for flere incentivordninger. Rapporten gjennomgår hvordan incentivmodeller i stor grad gir positive kulturelle og næringsmessige effekter for de land som innfører slike. Et eksempel som blir brukt ofte i slike sammenhenger er hvordan filmtrilogien Ringenes Herre har blitt brukt til å skape en stor filmindustri på New Zealand, samtidig som den har generert store økonomiske ringvirkninger og en langt høyere andel turister. I rapporten fra PWC presenteres flere ulike modeller for slike incentivordninger. Disse modellene bygger på erfaringer med incentiver slik som de fungerer i andre land, og tar hensyn til at man bør ha konkrete mål for disse ordningene. Først og fremst ser man på ord-

ninger som vil kunne generere positive ringvirkninger ut fra en audiovisuell sektor og audiovisuell produksjon i Norge. Fokus er på de økonomiske følger - hvor man påviser klare positive resultater - samtidig som det er helt klart at de kulturelle effekter også er gode.

Det er spesielt tre ulike ordninger som foreslås:

- Refusjonsordninger for utenlandske selskap. Formålet er å tiltrekke seg utenlandske produksjoner som legger igjen betydelige deler av sin omsetning til norske co-produsenter, utstyrsleverandører, lokalt næringsliv, samt at "location" har stor markedsføringseffekt som tjener norsk reiselivsbransje. Slike utenlandske produksjoner vil også bygge en sterkt verdiskapende kreativ bransje.
- Skattefordeler ved investeringer i film. Formålet er å trekke mer privatkapital til filmindustrien for derigjennom å hjelpe den nasjonale bransjen og gjøre det attraktivt for utenlandske produksjoner.
- Skattekreditt gjennom avskrivningsordninger. Formålet med slike ordninger er først og fremst å bygge et investeringsmiljø, som ser det som gunstig å satse på norske produksjoner, for å få lage flere filmer over tid.

Flertallet viser til at de tre foreslåtte ordningene har ulike fordeler og ulemper.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener både refusjonsordninger og skattefordeler vil kunne gi betydelige positive effekter, selv om den umiddelbare inntekten til det offentlige blir mindre. Dette skyldes økt verdiskapning i samfunnet som helhet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, ønsker å tiltrekke privat kapital og utenlandske produksjoner for å styrke norsk filmproduksjon og for å øke verdiskapningen.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med stortingsmeldingen om kultur og næring legge frem en gjennomgang av ulike tiltak som kan bidra til at flere utenlandske filmer produseres i Norge, slik at dette kan behandles i inneværende stortingsperiode."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener forskjellige typer skatteincentiver kan være interessante ordninger med sikte på å styrke filmproduksjonsmiljøene i Norge. Dette gjelder både i forhold til norsk og internasjonal film. Disse medlemmer viser til at Regjeringen skal utarbeide en egen melding for kulturbasert næringsvirksomhet, og at film vil være en naturlig del av denne. Disse medlemmer vil i denne sammenheng peke på de mange innspill som har kommet fra filmbransjen vedrørende dette, og forutsetter at departementet i sitt arbeid med meldingen om kulturbasert

næringsvirksomhet viderefører kontakten med bransjen om disse spørsmålene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, peker på at innføringen av merverdiavgift for filmbransjen, og eventuelt nye incentiver, kombinert med måten produksjonsstøtten og billettstøtten bevilges på, er kraftige virkemidler. Flertallet henstiller til Regjeringen å følge utviklingen nøye i tiden framover, og komme tilbake til Stortinget med forslag til eventuelle justeringer av virkemidlene i filmbransjen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis merknad om kultur og næring i forbindelse med behandlingen av kulturmeldingen, St.meld. nr. 48 (2003-2004) jf. Innst. S. nr. 55 (2003-2004), som sier noe om behovet for å opprettholde en offentlig finansiering av kultur, og ikke basere seg bare på privat finansiering. Disse medlemmer mener for øvrig at mulige incentiver utover de som allerede eksisterer i film- og tv-produksjon, bør vurderes i filmmeldingen som Regjeringen vil legge fram i løpet av 2005/2006.

Disse medlemmer vil understreke at det er viktig at Regjeringen vurderer om støtteordningene til filmer som ikke baserer seg på kommersielt grunnlag har tilstrekkelig gode rammebetingelser som sikrer videre utvikling av filmspråket og uttrykksformer.

2.6 Regionale filmfond

Komiteen viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 2 (2003-2004) der det heter:

"Komiteen har merket seg planene i filmmiljøet i Bergen om å opprette et regionalt filmfond kalt Fuzz. Fondet vil ha base i Bergen og har som formål å toppfinansiere spillefilmer og fjernsyns-drama på Vestlandet. Bergen kommune har vedtatt en bevilgning på 3 mill. kroner til prosjektet. Hordaland fylkeskommune har gitt tilsagn om et årlig tilskudd på 1 mill. kroner fram mot 2007. Det arbeides parallelt med å skaffe tilsvarende bidrag, 3-4 mill. kroner per år, fra næringslivet. For å fullfinansiere prosjektet ønsker arbeidsgruppen bak prosjektet at det også bevilges statlige midler.

Komiteen mener et regionalt filmfond i Bergen er et spennende prosjekt. Bergen har allerede et levende film- og fjernsynsproduksjonsmiljø, og et regionalt filmfond vil kunne bidra til å utvikle dette miljøet ytterligere. Etableringen av fondet vil øke muligheten for at flere filmproduksjoner, både norske og utenlandske, legges til Vestlandet.

Komiteen viser til behandlingen av statsbudsjettet for 2003, jf. Budsjett-innst. S. nr. 2 (2002-2003), der det ble vedtatt å opprette en ny bevilgning på 2 mill. kroner til Film 3 AS. Komiteen er kjent med at ordningen må godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan ESA, og at dette ikke er avklart ved behandlingen av statsbudsjettet for 2004.

Komiteen vil peke på at det mange steder i Europa vokser frem regionale filmfond som i skjæringspunktet mellom kultur og næringsvirksomhet baserer seg både på privat deltagelse og offentlige tilskudd. Mange steder er de offentlige bevilgningene, som gjerne gis filmprodusentene i form av investeringer med særlig høy risiko, i vesentlig grad motivert av den økonomiske betydning filmproduksjon har for den aktuelle region.

Et eksempel på dette er "Film i Väst" som er lokalisert i Trollhättan i Sverige. Komiteen mener det er ønskelig at vi også i Norge legger til rette for denne type virksomhet slik komiteen gav uttrykk for gjennom bevilgningen til "Film 3 AS". Komiteen ber departementet bidra til at "Film 3" og eventuelle andre aktuelle søkere får de nødvendige godkjenninger fra ESA, blant annet ved å gi råd om hvordan selskapenes retningslinjer og regelverk kan tilpasses ESAs krav slik at godkjenning kan oppnås.

Komiteen legger til grunn at denne type fondsbaserte selskaper i tillegg til de kommersielle hensyn virksomhetene bygger på også ivaretar viktige kulturpolitiske målsetninger om å styrke og videreutvikle norskbasert filmproduksjon. Komiteen ber departementet vurdere om denne type virksomheter naturlig hører hjemme under post 70 (skal være post 71) der den nå er satt opp, eller om det vil være riktig å opprette en egen post med særlig tanke på virksomheter som også forholder seg til næringspolitiske målsetninger."

Komiteen forutsetter at det arbeides videre med dette og at det gis tilbakemeldinger på arbeidet i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2005.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylkeskommuner og Trondheim kommune har etablert et samarbeid med sikte på et felles regionalt løft for å styrke filmproduksjonen i Midt-Norge. I regionen er det et stort uutnyttet potensiale innen filmområdet. Den teknologiske og filmfaglige kompetansen innen filmområdet i Trøndelag og spesielt i Trondheim er stor, samtidig som produksjonsvolumet er lavt. Flertallet mener det er viktig å støtte opp om det regionale initiativet gjennom avsetning av fondsmidler til et regionalt produksjonsfond for film i Midt-Norge. Dette forutsetter at regionen tar ansvaret for finansiering av driften av fondet. Etablering av filmfond og utvikling av den regionale filmsatsningen bør skje i nært samarbeid med Norsk filmfond og være i tråd med den nasjonale filmpolitikken.

2.7 Reklame

Komiteen viser til de respektive partiers merknader i forbindelse med behandlingen av Dokument nr. 8:31 (2002-2003) jf. Innst. S. nr. 51 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslag fra Sosialistisk Venstreparti i Dokument nr. 8:31 (2002-2003) jf. Innst. S. nr. 51 (2003-2004) om behov for endring av aldersgrensene på kino og reklameforbud for filmer for barn under 7 år. Disse medlemmer vil understreke at behov for tydelige aldersgrenser, oppheving av ledsagerregelen og et reklameforbud mot kinoreklame på filmer for barn under 7 år blir viktigere enn noensinne når det legges opp til en meget markedsstyrt finansieringsmodell for filmproduksjon og -distribusjon. Disse medlemmer viser til at selv om det er idealistiske kulturpolitiske grunnprinsipper i filmproduksjonsstøtten, er incentivordningene for filmproduksjon og -distribusjon gjennom billettstøtten og den

foreslåtte momsreformen innrettet slik at de økonomiske sidene ved filmproduksjonen vil få ytterligere makt. Disse medlemmer mener derfor at det er nødvendig at myndighetene setter opp skranke med klare grenser for hvilke filmer som egner seg for barn og unge i ulike aldre, og ikke bare veiledende aldersgrenser med ledsager slik det er for filmer tillatt for alle, 7 år, 11 år og 15 år. Tilsvarende viktig er det at reklame ikke vises for små barn, og særlig ikke reklame rettet mot langt eldre barn og ungdom, slik tilfellet er på filmer tillatt for alle aldre og 7-års grensen i dag.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen legge fram sak om innføring av 6 pst. merverdiavgift for kino- og filmbransjen og nødvendige lovendringer med innføring fra 1. januar 2005.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen evaluere ordningen med 6 pst. merverdiavgift for kino- og filmbransjen etter maksimum 3 år, og komme tilbake til Stortinget i egnet form.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen sørge for at det innføres 6 pst. merverdiavgift for hele filmbransjen fra 1. november 2004.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendig lovendringsforslag og tiltak slik at merverdiavgift kan innføres fra 1. november 2004.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen opprette to separate budsjettposter for billettstøtte og filmproduksjon på statsbudsjettet, og gjøre billettstøtten til en overslagsbevilgning.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til meldingen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med stortingsmeldingen om kultur og næring legge frem en gjennomgang av ulike tiltak som kan bidra til at flere utenlandske filmer produseres i Norge, slik at dette kan behandles i inneværende stortingsperiode.

II

St.meld. nr. 25 (2003-2004) - om økonomiske rammebetingelser for filmproduksjon - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 3. juni 2004

Sonja Irene Sjøli
leder

Ulf Erik Knudsen
ordfører

Vedlegg 1

Brev fra Kultur- og kirkedepartementet v/statsråden til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, datert 18. mai 2004

Spørsmål i forbindelse med behandling av St.meld. nr. 25 om økonomiske rammebetingelser for filmproduksjon

Vi viser til brev av 21. april d.å. med følgende spørsmål i forbindelse med behandling av St.meld. nr. 25 (2003-2004):

"I meldingen er det ikke foretatt en gjennomgang av skatte- og merverdiavgiftsregimet på filmområdet. Vi ber derfor om beregninger av de økonomiske konsekvensene av en innføring av merverdiavgift på kino på henholdsvis 6, 9 og 12 prosent. Vi ber videre om konsekvenser både for staten og de ulike aktørene."

Spørsmålet har vært oversendt Finansdepartementet som rett instans. Finansdepartementet opplyser følgende:

"Som det fremgår av meldingen, arbeider Regjeringen med en gjennomgang av merverdiavgiftsregelverket på kulturområdet. Det er også varslet at en vil foreta en vurdering av regelverket for filmbransjen og kinoene. I den forbindelse vil det også bli gjort en vurdering av provenyspørsmål ved eventuelle regelendringer. Siden en eventuell avgiftsplikt for kinovirksomhet mv. vil ha budsjettkonsekvenser, er det naturlig å behandle slike forslag i tilknytning til de ordinære budsjetter.

Det er generelt svært vanskelig å gi anslag på økonomiske konsekvenser av merverdiavgift på kinovirksomhet mv. Dette skyldes bl.a. lite datamateriale og at sektoren involverer flere aktører av ulike kategori. Samtidig er det avgrensingsproblemer på dette området, bl.a. i forhold til hvor stor andel av slik virksomhet som er avgiftspliktig i dag. Departementet er kjent med en rapport fra konsulentfirmaet PricewaterhouseCoopers¹ som analyserer de økonomiske konsekvenser for kinoene, distributører, filmprodusenter og staten ved innføring av merverdiavgift på kino med 6 pst. Analysen er gjort på oppdrag av Norsk film- og TV-produsenters

forening, Norske filmbyråers forening og FILM&KINO. Analysen, som i hovedsak bygger på regnskapstall for 2002, gir som resultat at *filmprodusentene* og *filmdistributørene* vil spare knapt 20 mill. kroner hver årlig gjennom økt fradrag for inngående merverdiavgift. *Kinoene* vil ifølge analysen få en økt avgiftsbelastning netto på drøyt 20 mill. kroner. *Staten* vil ifølge beregningen få et netto provenytap på om lag 16 mill. kroner årlig som følge av innføring av 6 pst. avgift.

Det presiseres at tallene i rapporten kun er ment å illustrere konsekvensene av å innføre merverdiavgift. Beregningene er basert på en rekke generelle forutsetninger, og de faktiske konsekvensene vil kunne variere fra det som fremgår ovenfor.

Komiteen har også stilt spørsmål om økonomiske konsekvenser ved satser på hhv. 9 og 12 pst. I rapporten det er vist til, har en kun sett på konsekvenser ved en sats på 6 pst. Siden en ikke har tilstrekkelig grunnlagsmateriale, er det vanskelig å bruke rapporten til å gjøre anslag generelt til andre satser. Hvis resultatene i rapporten legges til grunn, kan det se ut som om konsekvensene for staten kan være merproveny på i størrelsesorden 5 mill. kroner årlig ved 9 pst. og om lag 25 mill. kroner årlig ved en sats på 12 pst. Dette er imidlertid svært usikkert. Departementet vil samtidig advare mot å innføre flere satser enn de en allerede har (6, 12 og 24).

Det presiseres at tallene refererer seg til 2002-nivå, og at det ikke er tatt hensyn til at behovet for investeringer i nye kinoanlegg og ny visningsteknologi antas å ville øke i årene fremover. De økonomiske konsekvensene vil også avhenge av utformingen og avgrensningen av et eventuelt forslag om innføring av merverdiavgift på kinovirksomhet mv. Departementet vil derfor komme tilbake med et nytt anslag på budsjettkonsekvensene, i den grad det blir aktuelt å fremme et konkret forslag om innføring av merverdiavgift på kinovirksomhet mv."

¹ Kulturmomms – Notat om virkningen av innføring av 6 % merverdiavgift på kinobilletter, av Arild Kalkvik, PWC, 10.2.2004.

Vedlegg 2

Brev fra Kultur- og kirkedepartementet v/statsråden til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, datert 27. mai 2004

Spørsmål i forbindelse med behandling av St.meld. nr. 25 om økonomiske rammebetingelser for filmproduksjon

Vi viser til brev av 19. mai d.å. med følgende spørsmål i forbindelse med behandling av St.meld. nr. 25 (2003-2004):

"Hva vil provenyeffekten være i 2004 av at det innføres merverdiavgift på kino med en sats på 6 prosent fra 1. oktober i år dersom en legger beregningene fra PricewaterhouseCoopers til grunn?"

Hva vil provenyeffekten være i 2005 hvis det innføres merverdiavgift på kino med en sats på 6 prosent fra 1. januar 2005 dersom en legger beregningene fra PricewaterhouseCoopers til grunn?"

Spørsmålet har vært oversendt Finansdepartementet som rett instans. Finansdepartementet opplyser følgende:

"Departementet viser igjen til at det i St.meld. nr. 25 (2003-2004) Økonomiske rammebetingelser for filmproduksjon ikke er foretatt en gjennomgang av skatte- og merverdiavgiftsregimet på filmområdet. Som det fremgår av meldingen, arbeider Regjeringen med en gjennomgang av merverdiavgiftsregelverket på kulturområdet. Det er også varslet at Regjeringen vil

vurdere regelverket for filmbransjen og kinoene. Siden en eventuell avgiftsplikt for kinovirksomhet mv. vil ha budsjettkonsekvenser, bør slike forslag behandles i forbindelse med de årlige budsjettene.

Dersom en legger beregningene fra PricewaterhouseCoopers til grunn, kan innføring av merverdiavgiftsplikt med 6 pst. for kinovirksomhet mv. gi et provenytap for staten på om lag 16 mill. kroner årlig. Ved innføring fra 1. januar 2005 vil dette utgjøre om lag 16 mill. kroner påløpt i 2005 og drøyt 13 mill. kroner bokført på 2005-budsjettet. Komiteen stiller også spørsmål om provenyeffekten for 2004 ved regelendring fra 1. oktober 2004. Innføring av merverdiavgift på 6 pst. kan gi et provenytap på om lag 4 mill. kroner påløpt og drøyt 1 mill. kroner bokført ved iverksettelse fra 1. oktober 2004. Det presiseres at beregningene fra PricewaterhouseCoopers refererer seg til 2002-nivå, og at det ikke er tatt hensyn til at behovet for investeringer i nye kinoanlegg og ny visningsteknologi antas å ville øke i årene fremover. De økonomiske konsekvensene vil også avhenge av utformingen og avgrensningen av et eventuelt forslag om innføring av merverdiavgift på kinovirksomhet mv. Departementet vil også peke på at endringer som har provenyvirkning for inneværende år, må ses i sammenheng med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2004."